

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами соціологічного дослідження

«ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ

ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

«ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ»»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Оцінювання свого навчання за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія»» було проведено у грудні 2023 - січні 2024-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- польовий етап (збір даних) (грудень 2023),
- аналіз даних (січень 2024),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (січень 2024).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Фізична терапія, ерготерапія» (перший (бакалаврський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 93 респондента/-ки, що складає 73,8 % від загальної кількості здобувачів/-ок ОП «Фізична терапія, ерготерапія».

Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитані 39 осіб (що склало 41,9 % від загальної кількості опитаних), 2-й курс – 6 осіб (6,5 %), 3-й курс – 19 осіб (20,4 %) та 4-й курс – 29 осіб (31,2 %).

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності здобувачів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ),

певної освітньої програми («Фізична терапія, ерготерапія») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1). Більшість здобувачів/-ок задоволені вибором університету, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр. Повністю або радше задоволених виявилось 75,3, 76,3 та 63,5 % відповідно. Радше незадоволених вибором університету було тільки 8,6 %, а роботою кафедр — 7,5 %. Абсолютно незадоволених не виявилось. Незадоволених (радше незадоволених та абсолютно незадоволених) освітньою програмою було всього лише 5,4 %. Варіант «У чомусь так, у чомусь - ні» обрали 16,1 % здобувачів/-ок стосовно вибору ХНМУ, 17,2 % — стосовно вибору освітньої програми, а от стосовно роботи кафедр таких відповідей було 29 %.

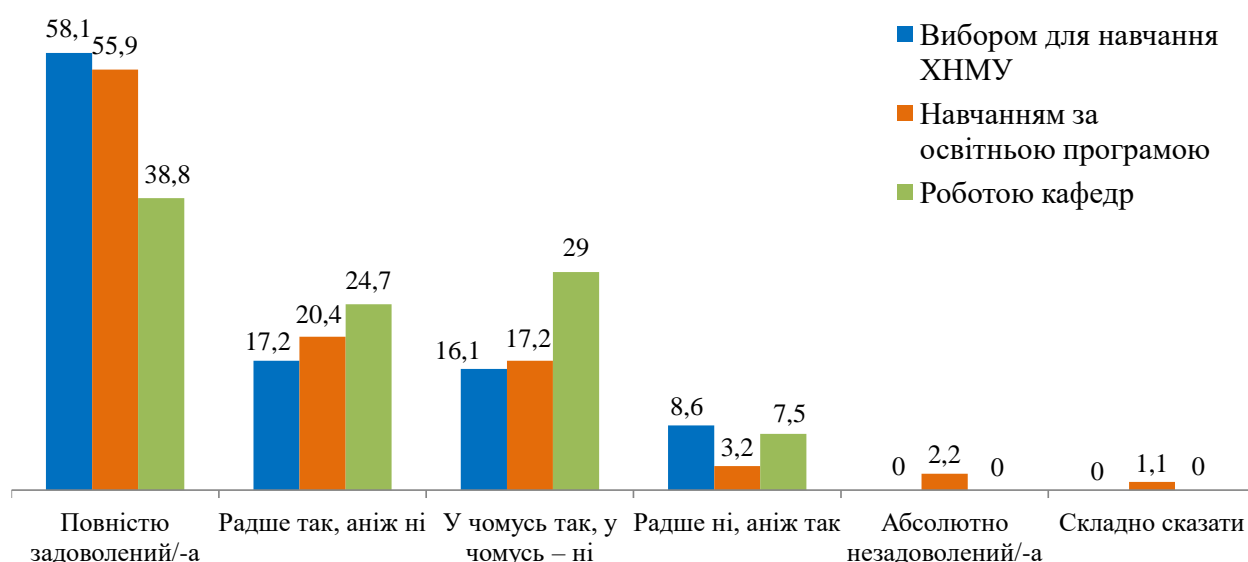

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Очікування від ХНМУ повністю співпали з реальністю або радше співпали для 48,4 % респондентів/-ок. Здобувачів/-ок, очікування яких радше не співпали, було 14 %. Варіант «У чомусь так, у чомусь – ні» обрали 35,5 %. Не змогли відповісти на питання 2,2 % опитаних.

Більшість здобувачів/-ок (61,3 %) позитивно оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Серединну позицію займають 31,2 % респондентів/-ок. Таких, які негативно б ставились до якості освіти в університеті, було 7,5 %. Необхідно підкреслити, що таких, які обрали варіант відповіді «Дуже погано», не було.

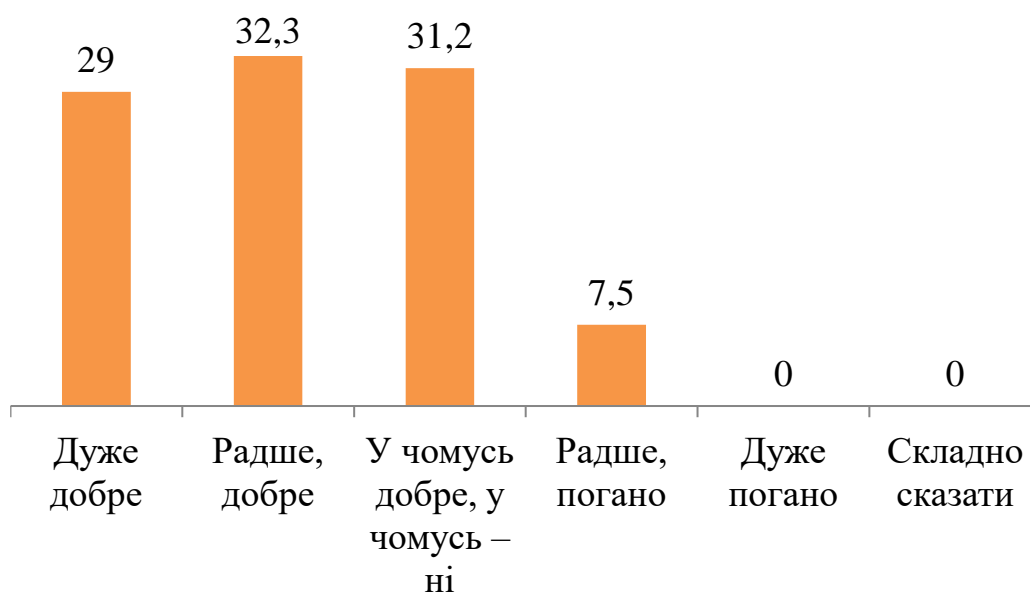

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що більшість опитаних (81,7 %) погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівні, а також 63,5 % вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні наукові та освітні інтереси.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок здобувачів/-ок щодо «агентів впливу» на якість освіти. Аналіз показує, що відповідальність за якість освіти здобувачі/-ки цієї освітньої програми покладають насамперед на викладачів (68,8 % відповіли, що саме викладацький склад впливає на забезпечення якості освіти повною мірою). Більше половини опитаних вважають, що на якість освіти впливають такі агенти освіти, як ННІ ЯО (59,1 %), Міністерство освіти і науки України (58,1 %). Відповідь «здобувачі»

отримало таку ж кількість «голосів», як і адміністрація університету (52,7 %). Найменш відповідальним за якість освіти здобувачі/-ки вважають завідувачів кафедр, тільки 47,3 % респондентів/-ок обрали цей варіант відповіді.

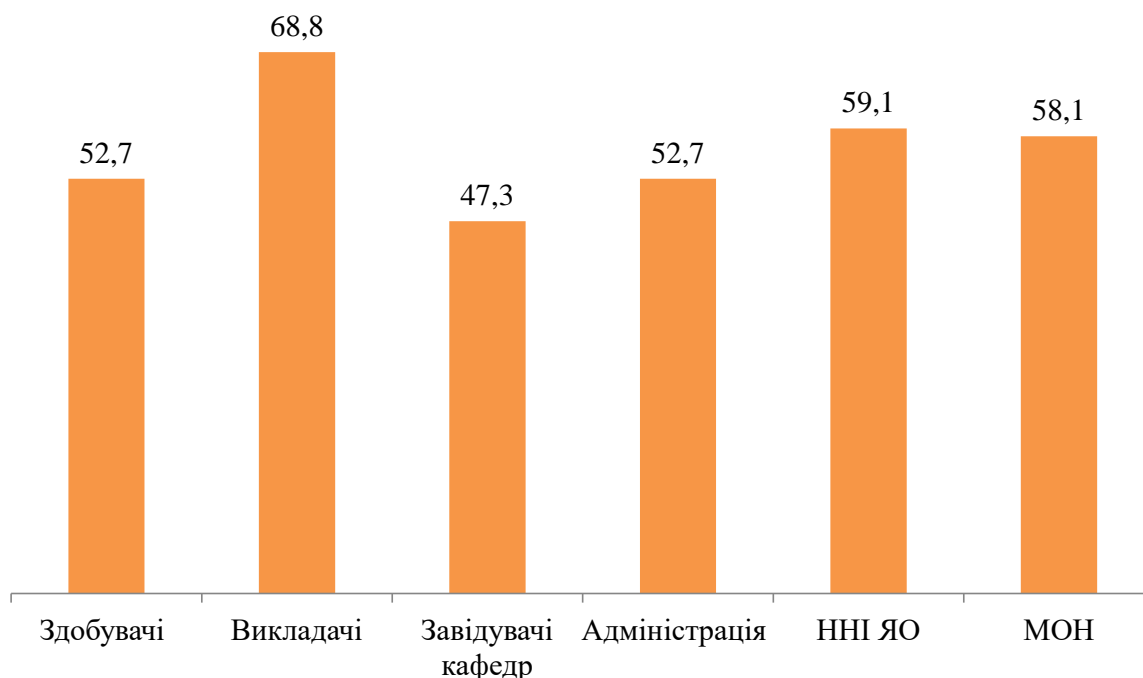

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Щодо рівня розповсюдження інформації про різні аспекти освітнього процесу, більшість опитаних підтвердили свою поінформованість за всіма аспектами (див. рис. 4). Рівень поінформованості про методи та форми навчання був найбільшим (це зазначили 78,5 % респонденток/-ів). Поінформованість про критерії оцінювання є на рівні 77,4 %, а про цілі та завдання навчання — 74,2 %. Результати стосовно поінформованості про зміст навчання також є високими, на рівні 71 %.

А найменший відсоток, 66,7 %, свідчить про рівень обізнаності із очікуваними результатами навчання.

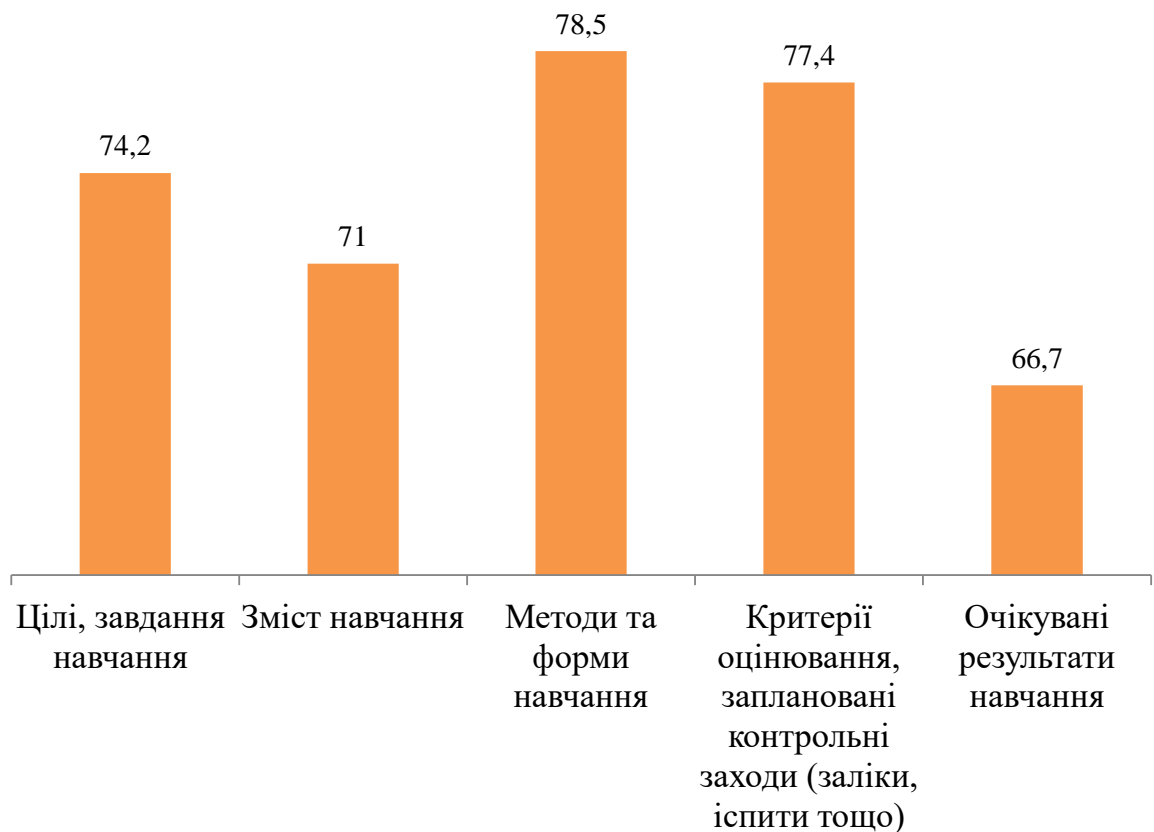

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Більшість опитаних (69,8 %) повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості; радше незадоволених та незадоволених виявилось 3,3 %. Ще 24,7 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні». Відповідь «Складно сказати» обрали 2,2 %.

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час практичних занять (див. рис. 5), були такі: «демонстрація презентації» (95,7 %), «розповідь, пояснення» (84,9 %), «реферати, доповіді, повідомлення» (81,7 %), «тести» (81,7 %), «усне опитування» (79,6 %), «обговорення» (71 %) та «бесіда» (64,5 %). З великою вірогідністю можна припустити, що доволі рідко використовуються рольові ділові ігри (10,8 %), симуляційне обладнання (3,2 %), письмові творчі роботи (16,1 %) та письмові контрольні роботи (18,3 %).

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Більшість опитаних, 68,8 %, вважають застосовані методи і форми ефективними, 58,1 % вважають їх сучасними та інноваційними, а 65,6 % — відповідними їхній освітній програмі. Неefективними ці методи вважають 3,2 %, невідповідними освітній програмі — 6,5 %, а несучасними — 7,5 %.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, трохи менше половини, 48,4 % опитаних зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять суттєвий чи обмежений вплив; 21,5 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають, а ще 30,1 % не змогли надати однозначну відповідь.

Майже кожен четвертий, 23,7 %, респондентів/-ок висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо оновлення освітніх програм зі спеціальності. Із тих, хто висловлював пропозиції, більшість (63,6 %), вважають, що їхні поради були враховані.

Студенти позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням (див. рис. 6). 77,4 % опитаних вважають, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів, ще 12,9 % вказують на те, що таку можливість їм надають окремі викладачі.

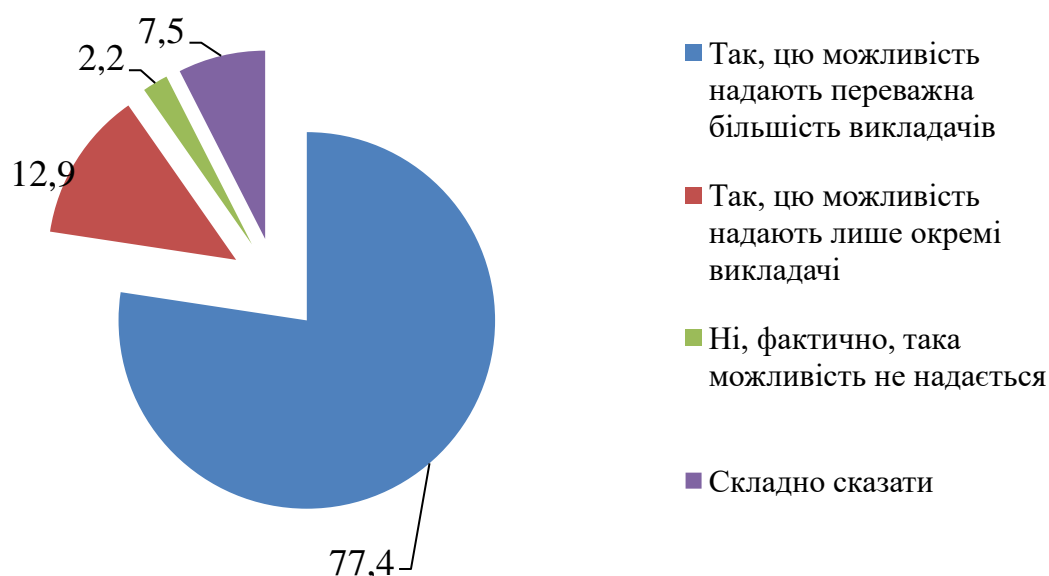

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Про відсутність такої можливості повідомили 2,2 % респондентів/-ок, 7,5 % утруднились із відповіддю.

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, більшість опитаних (79,6 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів (протилежну думку підтримує 5,4 % опитаних, та 15,1 % респондентів/-ок не мають щодо цього певної думки). Більшість здобувачів/-ок, 57 %, вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Серед запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють добрі оцінки (середній бал – 3,8 із 5) із незначним коливанням – від 3,6 (так оцінили «логічну послідовність вивчення навчальних дисциплін») до 4,0 («співвідношення між аудиторними годинами та самостійною роботою» та «розклад занять»).

Відкрите запитання анкети стосувалося покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповідь надали 19 респондентів/-ок).

Велика частина відповідей (42,1 %) не містили пропозицій, оскільки все задовольняло: «Мене задовольняє освітній процес, тому пропозицій не маю», «все влаштовує», «все задовольняє», «все подобається», «все і так гарно», «все добре» тощо.

Критичніші зауваження стосувались роботи викладачів (10,5 %):

«А також бажано, щоб викладацький склад кафедр був дійсно професійним, мав досвід та актуальні, новітні знання і мав змогу якісно це передати нам, здобувачам освіти»;

«Щоб викладачі частіше проводили пари так, як це повинно бути».

Побажання стосувались також розширення практичної складової курсів (10,5 %):

«Закінчити війну, бо для медиків важливі практичні заняття не раз на місяць, а кожен практичну пару, і зв'язок між викладачами»;

«Більше практичних знань в умовах онлайн».

Частина відповідей (10,5 %) містила пропозиції щодо методів навчання:

«Краще було б, якби тестування з вивченої теми проводилося на наступному занятті, як закріплення матеріалу»;

«Треба передивитись методи викладання профільних предметів».

Ще 10,5 % писали про зміст навчальних матеріалів, їхнє оновлення, розширення, осучаснення:

«На мою думку, варто ввести у профільні предмети більше інформації про міжнародний досвід фахівців з фізичної терапії, надати інформацію про ті функціональні тести та шкали, які ми як фахівці з ФТ повинні вміти проводити, актуальні теми про реабілітацію осіб з ампутаціями, про міжнародні протоколи реабілітації. Також добре б приділяти більше уваги тестам з КРОК, бо як виявилось там є багато тих тем та питань, які на профільних дисциплінах взагалі не розглядаються»;

«Якмога раніше починати підготовку до КРОКу, і крім матеріалу на платформі Moodle, надавати базу тестів по темам, які пройдені на дисциплінах».

Частина коментарів (5,3 %) стосувались розкладу, списку дисциплін:
«Хочу мати більше дисциплін, пов'язаних саме з моєю спеціальністю».

5,3 % коментарів стосувались технічних аспектів навчання:
*«Залучення більшої кількості сучасних технологій, для більш
детального пояснення».*

У 5,3 % відповідей містились побажання щодо форм навчання:
«Вийти очно».

Був ще й такий коментар, який складно категоризувати (5,3 %):
«Прислухатись до здобувачів освіти».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльностей університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8).

Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності зі всіма запропонованими пунктами. Найбільша обізнаність, на рівні 98,9 %, була продемонстрована здобувачами/-ми з порядком і умовами вибору студентами вибіркових дисциплін. Із Кодексом академічної доброчесності ХНМУ ознайомлені, на рівні 97,8 %; із процедурою реагування вишу на порушення академічної доброчесності на рівні 92,5 %.

Найменше здобувачі обізнані з порядком оскарження результатів заліків, іспитів (72 %), з інформацією щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (81,7 %) та із порядком перескладання заліків, іспитів (81,7 %).

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9).

Найбільше респондентки/-ти задоволені порядком і умовами вибору студентами вибіркових дисциплін (86 %), платформами дистанційної освіти університету (81,7 %), можливістю користуватись доступом до інформаційних міжнародних ресурсів (80,6 %), рівнем консультативної підтримки з боку деканату (78,5 %), рівнем матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки університету (73,1 %) та процедурою врегулювання конфліктних ситуацій (73,1 %).

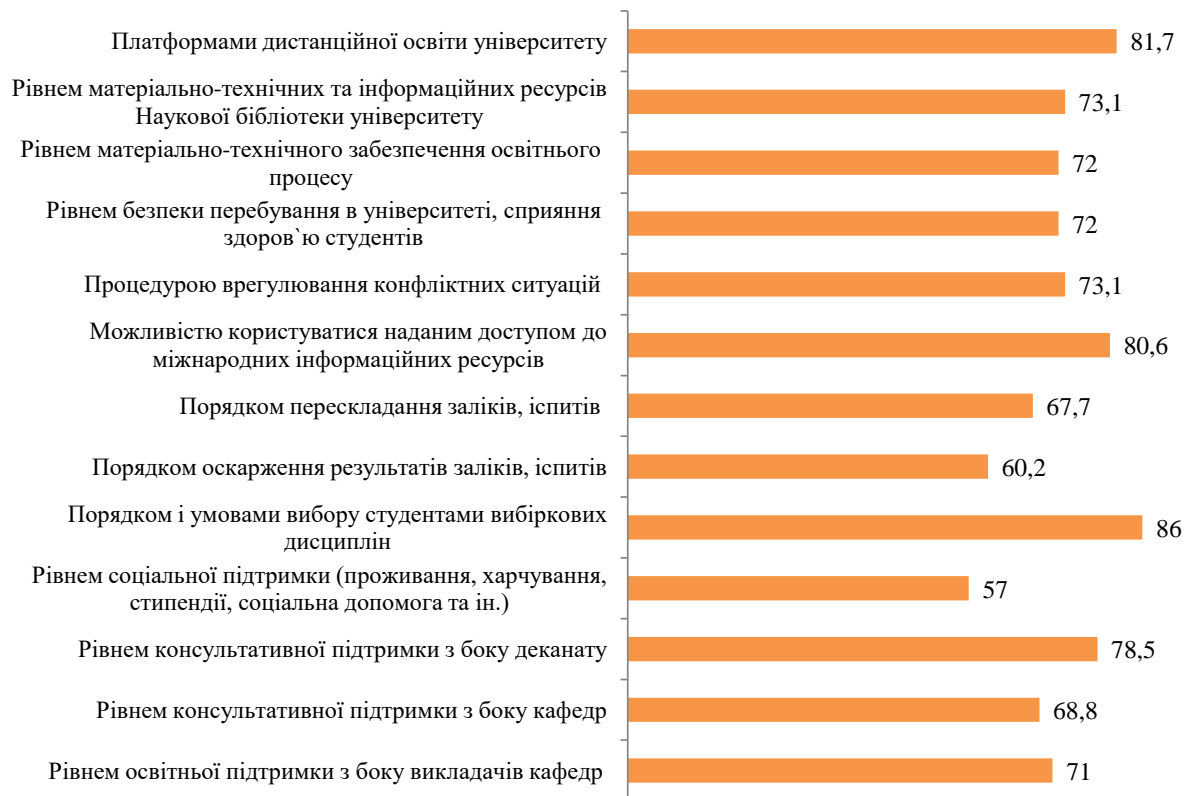

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Найменше (проте на доволі високому рівні) здобувачі/-ки задоволені рівнем соціальної підтримки (57 %), порядком оскарження результатів заліків, іспитів (60,2 %) та порядком перескладання заліків, іспитів (67,7 %).

Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 26,9 % здобувачів, з яких 44 % задоволені взаємодією із представниками психологічної служби.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. Дуже незначна частина опитаних мала конфлікти з іншими учасниками навчального процесу: 4,3 % опитаних під час навчання мали конфлікти з викладачами, 10,8 % — з іншими здобувачами освіти, не було нікого, хто мав би конфлікти з представниками адміністрації.

Респонденти/-ки мали можливість прокоментувати, у чому полягав конфлікт, були отримані 9 відповідей, що складає 9,7 % від загальної кількості опитаних.

Частина коментарів стосувались взаємодії з викладачами (22,2 %):

«Я відвідала лекцію з англійської мови , але через тривогу була вимушена вийти з лекції. Не зважаючи на обставини та те, що я була присутня на більшій частині лекції, мій викладач поставив мені нб»;

«Викладач з фізкультури змушувала мене займатися тоді, коли було погане самопочуття. На те, що я відстоювала свою позицію, вона почала проводити пари в аудиторії, змушуючи думати моїх одногрупників, що це через мене. Я піддавалася булінгу з боку викладача».

Більшість описів ситуацій стосувались конфлікту зі здобувачем (66,7 %):

«Непорозуміння з одногрупником з приводу його постійних скарг»;

«Одногрупник скаржиться там де не потрібно, і це заважає»;

«Непорозуміння з одногрупником з приводу його постійних скарг на викладачів, тощо»;

«Деякі учні зловживають своїми повноваженнями»;

«Конфлікт з одногрупником на тематику не поважного ставлення до групи та викладачів»;

«Постійні скарги на університет від певного студента».

Був ще коментар, з якого складно зрозуміти, хто є сторони конфлікту (11,1 %):

«Не знайшли спільної мови на 1 курсі».

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою.

Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Згідно розподілу відповідей, університет найкраще розвиває «відповідальність за власні дії» (71 %), «комунікабельність» (65,6 %), «вміння самостійно приймати рішення» (62,4 %), «вміння працювати у команді» (59,1 %) та «здатність висловлювати та відстоювати власну позицію» (58,1 %); тоді як розвитку таких навичок, як «вміння вести за собою» (23,7 %), «навички співпереживання» (25,8 %) та «активна життєва позиція» (29 %) університет має приділити більше уваги.

Більшість опитаних (73,1 %) задоволені тими компетентностям, що в них розвинув університет. Варіант «Складно сказати» обрали 21,5 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні. Незадоволених було 5,4 %.

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньої програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11).

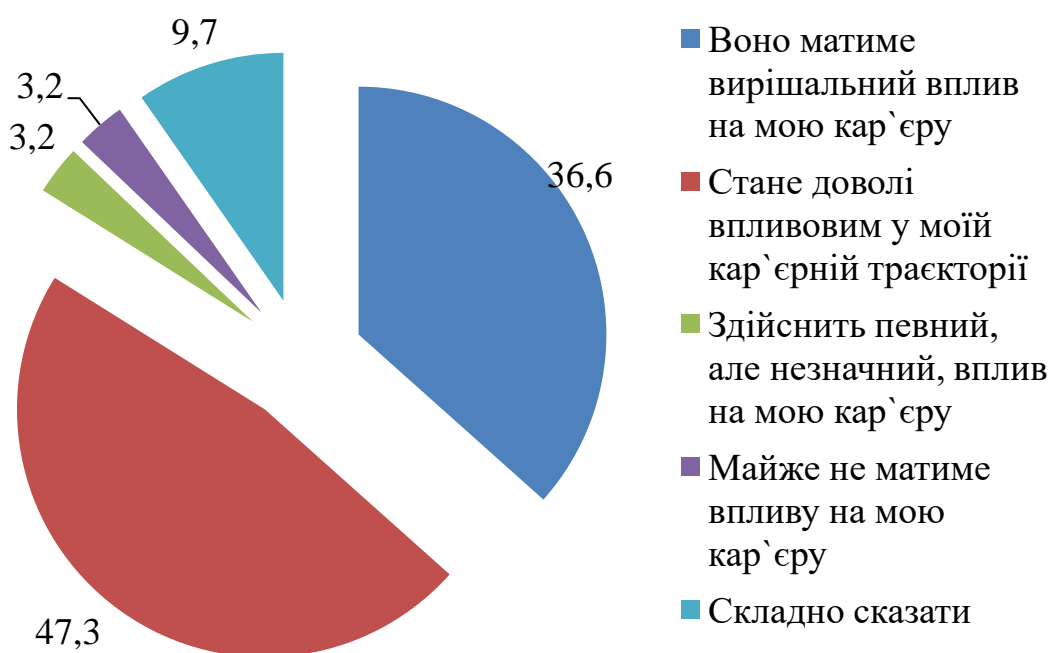

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Студентські «оцінки» є позитивними: 83,9 % вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою. Про те, що освітня програма здійснить незначний вплив, повідомили 3,2 %. Утруднились із відповіддю 9,7 %

Натомість тих, хто вважає, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, було лише 3,2 %.

Аналітичний звіт виконала 05.01.2024 р.

Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping loops and lines, positioned in the center of the page.

Дзюба О.М.